

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ Діброва А.Д.

“ _____ ” _____ 2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності

Протокол № 20 від “01” червня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Ільчук М.М.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОПП «Економіка підприємства»

_____ Степасюк Л.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

спеціальність 051 «Економіка»

освітня програма «Економіка підприємства»

Факультет економічний

Розробник: доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2021 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Організація виробництва

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	051 «Економіка»	
Освітня програма	«Економіка підприємства»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	3	4
Семестр	6	7
Лекційні заняття	30 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	12 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна робота	90 год.	136 год.
Індивідуальні завдання	0 год.	0 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета – формування системи теоретичних знань з раціональної організації виробництва та набуття практичних навиків обґрунтування організаційних заходів щодо підвищення ефективності функціонування підприємства.

Завдання – вивчення теоретичних засад із раціональної організації виробництва в аграрних формуваннях та набуття практичних навиків щодо обґрунтування доцільності впровадження організаційних проектів з розвитку виробничих систем підприємства.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретичні основи організації виробництва;
- організацію комплексної підготовки виробництва та процес організаційного проектування та раціоналізації виробничих систем;
- організацію діяльності підрозділів основного виробництва та виробничої інфраструктури підприємства.

вміти:

- впроваджувати заходи, які спрямовані на гармонійне поєднання типів і методів організації виробництва з метою забезпечення оптимізації виробничих процесів, ефективного використання їх основних елементів та досягнення високих виробничих і економічних показників в діяльності підприємства;
- обґрунтовувати організаційні заходи щодо забезпечення зростання продуктивності праці шляхом удосконалення її організації, високої якості виробленої продукції та її конкурентоспроможності;
- розробляти та економічно обґрунтовувати доцільність впровадження організаційних проектів з розвитку виробничих систем підприємства.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічною характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної і заочної форми навчання

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА

Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва.

Процес організації: зміст, елементи процесу організації, суб'єкти організації. Сутність організації виробництва. Предмет і об'єкт вивчення курсу. Методи дослідження організації виробництва.

Системна концепція організації виробництва. Поняття виробничої системи, її складові елементи та структура. Інформаційні та матеріальні потоки виробничої системи. Класифікація виробничих систем. Взаємодія виробничої системи із зовнішнім середовищем.

Закони формування і функціонування виробничих систем. Закони статистики організації виробничих систем. Закони розвитку виробничих систем: синергії, пропускної здатності, оптимального співвідношення параметрів, інерції, еластичності, безперервності вдосконалення. Загальні відмінні особливості і властивості виробничих систем.

Принципи організації виробництва: пропорційність, прямоточність, оптимальність, безперервність, ритмічність, гнучкість, системність тощо.

Тема 2. Система ведення господарства

Поняття системи ведення господарства, її роль в організації діяльності різних видів сільськогосподарських підприємств. Фактори, що визначають формування системи ведення господарства. Порядок обґрунтування системи господарства в сільськогосподарських підприємствах.

Системи господарства за галузями і елементами виробництва. Система галузей рослинництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система галузей тваринництва, її елементи та їх організаційно-економічне значення. Система допоміжних, обслуговуючих і підсобних промислових виробництв, її елементи та їх організаційно-економічне значення.

Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи

Види та організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств. Організаційно-економічні основи недержавних сільськогосподарських підприємств. Організаційно-економічні основи державних сільськогосподарських підприємств.

Види та організаційно-економічні основи об'єднань підприємств.

Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва.

Сутність, зміст і структура виробничого процесу. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів. Характеристика стадій основного виробництва різних галузей. Характеристика, правила й порядок розробки технологічних операцій і процесів. Чинники, що впливають на структуру виробничого процесу. Особливості розподілу виробничих процесів за характером об'єкта виробництва.

Сутність і призначення принципів раціональної організації виробничого процесу: диференціації, концентрації, інтеграції, спеціалізації, пропорційності, паралельності, безперервності, ритмічності, автоматичності, гнучкості. Об'єкти й результати комплексного застосування принципів організації виробничого процесу.

Поняття типу організації виробництва. Порівняльна техніко-економічна характеристика організаційних типів виробництва. Організаційно-технічний рівень виробництва: сутність, методи визначення.

Сутність методу організації виробництва у просторі та часі. Характеристика перервного, напівперервного й безперервного виробничого процесу. Одиничний, партійний та потоковий методи організації виробництва. Чинники, що визначають вибір методів організації виробництва.

Тема 5. Організація використання землі

Організація використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. Види сільськогосподарських угідь. Організаційно-економічне обґрунтування землекористування. Правові основи землекористування в Україні. Державний земельний кадастр. Організація кількісного і якісного обліку земель, трансформація земель, державний контроль за використанням і охороною земель.

Поняття землеустрою. Проекти землеустрою. Необхідність впровадження соціально-економічних та екологічних заходів, які спрямовані на регулювання земельних відносин та раціональної організації території суб'єктів господарювання.

Тема 6. Організація використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах

Поняття і склад засобів виробництва. Амортизація основних засобів. Комплектування підприємства засобами виробництва та методика визначення потреби підприємства в тракторах і сільськогосподарських машинах. Основні шляхи організації їх раціонального використання.

Організація внутрішньогосподарського транспорту. Визначення потреби підприємства в транспортних засобах та організація їх раціонального використання.

Організація технічного обслуговування, ремонту та зберігання техніки.

Тема 7. Суспільні форми організації виробництва

Види суспільних форм організації виробництва: концентрація (деконцентрація), спеціалізація, конверсія, кооперування, комбінування і диверсифікація.

Спеціалізація і поєднання галузей сільськогосподарських підприємств. Поняття, економічний зміст і значення спеціалізації сільськогосподарських підприємств. Фактори і форми спеціалізації. Показники і рівень спеціалізації. Виробничі типи підприємств.

Розміри сільськогосподарських підприємств. Показники розмірів сільськогосподарських підприємств. Раціональні розміри сільськогосподарських підприємств. Поєднання великого, середнього і дрібного виробництва.

Змістовний модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Тема 8. Організація рільництва

Завдання і спеціалізація рільництва. Сутність та економічна оцінка застосування інтенсивних технологій у рільництві. Організація системи сівозмін і структури посівних площ. Економічна оцінка варіанту технологічного процесу.

Організація виробництва зерна. Організації виробничих процесів при виробництві зерна. Організація праці та виробничих процесів під час збирання врожаю зернових культур.

Тема 9. Організація кормо виробництва, овочівництва садівництва і виноградарства

Сутність кормової бази та системи кормовиробництва. Типи кормовиробництва та годівлі тварин. Кормовий план і баланс кормів. Організація польового кормовиробництва. Організація використання природних кормових угідь.

Організація овочівництва відкритого ґрунту. Організація овочівництва закритого ґрунту.

Виробничі типи спеціалізованих садівницьких і виноградарських підприємств та їх раціональні розміри. Організація садообороту та території садів і виноградників. Організація праці та виробничих процесів в садівництві й виноградарстві.

Тема 10. Організація галузі скотарства

Розвиток галузі скотарства в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції скотарства. Виробничі типи спеціалізованих скотарських підприємств і виробничих об'єднань. Поєднання скотарства з іншими галузями в підприємствах виробничих типів. Раціональні

розміри підприємств, комплексів і ферм різних виробничих напрямів. Організація відтворення стада великої рогатої худоби. Організаційно-економічне обґрунтування структури та обороту стада, рівномірних і сезонних отелень і надходження продукції. Організація виробництва молока. Особливості організації потоково-цехової системи виробництва молока. Організація дорощування і відгодівлі великої рогатої худоби. Організація основних виробничих процесів у скотарстві.

Розвиток ринку продукції скотарства в Україні. Ринок молока та молочних продуктів. Ринок яловичини

Тема 11. Організація галузі свинарства

Розвиток галузі свинарства в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції свинарства. Типи і розміри свинарських підприємств. Організація відтворення стада свиней за різних напрямів розвитку галузі в різних типах спеціалізованих підприємств. Організаційно-економічне обґрунтування структури і обороту стада, раціональних систем одержання приплоду.

Види та організація відгодівлі свиней. Особливості організації виробництва свинини на промисловій основі. Розміри цехів технологічних груп тварин, обсяг виробництва продукції. Організаційно-економічне обґрунтування поточності і ритмічності виробництва у галузі. Організація основних виробничих процесів у свинарстві.

Розвиток ринку продукції свинарства в Україні.

Тема 12. Організація галузі птахівництва

Розвиток галузі птахівництва в Україні та ефективність виробництва продукції.

Елементи технології виробництва продукції птахівництва. Виробничі типи спеціалізованих птахівницьких підприємств. Раціональні розміри птахівницьких підприємств, різних виробничих напрямів. Інтеграційні формування у птахівництві.

Системи і способи утримання птиці, їх організаційно-економічне обґрунтування. Організація промислового виробництва продукції птахівництва. Організація відтворення стада птиці на племінних і товарних підприємствах. Організаційно-економічне обґрунтування структури та обороту стада і надходження продукції. Організація інкубації яєць, вирощування і утримання ремонтного молодняку, поголів'я батьківського стада, промислового стада. Організація основних виробничих процесів у птахівництві.

Розвиток ринку продукції птахівництва в Україні. Ринок яєць та продуктів їх переробки. Ринок м'яса птиці.

Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв

Необхідність та передумови розвитку підсобних виробництв та промислів. Класифікація підсобних виробництв та їх подальший розвиток.

Класифікація переробних підприємств. Сучасні тенденції організації переробних підприємств та механізмів підвищення рівня прибутковості господарювання.

Завдання та структура транспортного господарства. Системи організації внутрішньозаводських транспортних потоків. Визначення величини вантажопотоків, вантажообігу та системи перевезень. Класифікація транспортних засобів. Вибір транспортної системи й розрахунок потреби в рухомому складі. Показники використання транспортних засобів. Організація транспортного обслуговування робочих систем. Шляхи вдосконалення роботи транспортного господарства на підприємстві.

Тема 14. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції

Еволюція технології та поняття якості. Основні вимоги до якості продукції. Класифікація показників якості. Стандартизація процесів, продукції та послуг. Засоби вимірювання та методи оцінювання якості. Система забезпечення якості та її елементи.

Системне управління якістю на основі ДСТУ ISO 9000-2001. Моделі системи якості. Елементи системи якості. Документація системи якості. Особливості системи якості в аграрному виробництві та продуктів її переробки. Зарубіжний досвід управління якістю продукції. Види й методи технічного контролю якості: попереджувальний, статистичний. Розрахунки параметрів якості. Статистичне регулювання технологічних процесів і приймальний контроль. Сутнісно-змістова характеристика конкурентоспроможності продукції та методів розрахунку.

Сутність і завдання сертифікації продукції. Атестація виробництв.

Сертифікація систем якості. Оцінювання якості проектів, технологій.

Тема 15. Організація комплексної підготовки виробництва до випуску нової продукції

Система створення та освоєння нової продукції. Життєвий цикл продукції (процесів) та характеристика етапів. Сучасні концептуальні підходи до зміни продукту. Сутність комплексної підготовки виробництва та її складові. Особливості створення та освоєння продукту: етапи, процедури. Організаційні форми й методи досліджень, проектування та освоєння виробів.

Організація і планування підготовки виробництва нової продукції. Проектування організації виробництва. Зміст та етапи організаційно-планової підготовки виробництва. Методи переорієнтації підприємства на випуск нової продукції та економічна оцінка доцільності впровадження нової продукції.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тиж .	усього -го	у тому числі					усього -го	у тому числі				
			л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА													
Тема 1. Теоретичні засади організації виробництва	1	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 2. Система ведення господарства	2	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 3. Види підприємств і об'єднань, їх організаційно-економічні основи	3	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 4. Організація виробничого процесу на підприємстві в просторі та часі. Типи і методи організації виробництва	4	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 5. Організація використання землі	5	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 6. Організація використання засобів виробництва в сільськогосподарських підприємствах	6	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8
Тема 7. Суспільні форми організації виробництва	7	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	x	70	14	14	-	-	42	70	6	6	-	-	58
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ													
Тема 8 Організація рільництва	8	10	2	2	-	-	6	10	1	2	-	-	7
Тема 9 Організація кормо виробництва, овочівництва садівництва і виноградарства	9	8	2	-	-	-	6	8	1	-	-	-	7
Тема 10. Організація галузі скотарства	10	18	2	10	-	-	6	18	1	3	-	-	14
Тема 11. Організація	11	10	2	2	-	-	6	10	1	1	-	-	8

галузі свиначства													
Тема 12. Організація галузі птахівництва	12	10	2	2	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 13. Організація допоміжних і обслуговуючих виробництв	13	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 14 Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції	14	8	2	-	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 15. Комплексна підготовка виробництва до випуску нової продукції	15	8	2	-	-	-	6	8	1	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	х	80	1 6	1 6	-	-	48	80	6	6	-	-	68
Усього годин	х	150	3 0	3 0	-	-	90	150	1 2	1 2	-	-	12 6

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА		
1	Визначення беззбиткового обсягу виробництва продукції рослинництва	2
2	Планування врожайності с.-г. культур	2
3	Економічна оцінка с.-г. культур	2
4	Організація сівозмін та обґрунтування структури посівних площ	4
5	Виробнича програма з рослинництва	2
6	Організація насінництва	2
Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ		
7	Організація використання продукції рослинництва	2
8	Визначення беззбиткового обсягу виробництва продукції тваринництва	2
9	Рух поголів'я ВРХ. Визначення обсягів виробництва продукції вирощування та обсягів реалізації м'яса ВРХ	4
10	Визначення обсягу виробництва і реалізації молока	4
11	Організація свиначства	2
12	Організація птахівництва	2

5. Теми самостійних розрахункових робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА</i>		
1	Організація використання техніки	10
<i>Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ОСНОВНОГО ВИРОБНИЦТВА ТА ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ</i>		
2	Обґрунтування господарських рішень при організації галузі рослинництва	10
3	Обґрунтування господарських рішень при організації галузі тваринництва	10

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Контрольні питання

1. Організація як процес і явище.
2. Сутність організації виробництва.
3. Що вивчає „Організація виробництва” як наука?
4. Об’єкт і предмет науки «Організація виробництва»
5. Методи дослідження організації виробництва та їх характеристики.
6. Поняття виробничої системи, її складові елементи та структура.
7. Закони формування і функціонування виробничих систем та їх характеристика.
8. Принципи організації виробництва.
9. Поняття системи ведення господарства.
10. Системи господарства за галузями і елементами виробництва.
11. Підприємство – як складна виробнича система. Основні підсистеми підприємства.
12. Види сільськогосподарських підприємств і об’єднань.
13. Державні сільськогосподарські підприємства та їх організаційно-економічні основи.
14. Виробничі сільськогосподарські кооперативи та їх організаційно-економічні основи.
15. Господарські товариства та їх організаційно-економічні основи.
16. Акціонерні товариства та їх організаційно-економічні основи.
17. Приватно-орендні підприємства та їх організаційно-економічні основи.
18. Фермерські господарства та їх організаційно-економічні основи.
19. Сутність, зміст і структура виробничого процесу.
20. Класифікаційні ознаки основних, допоміжних і обслуговуючих виробничих процесів.
21. Принципи організації виробничого процесу.

22. Поняття типу організації виробництва. Порівняльна техніко-економічна характеристика організаційних типів виробництва.
23. Організаційно-технічний рівень виробництва: сутність, методи визначення.
42. Поняття про загальну та виробничу структури.
43. Види виробничих структур підприємств. Фактори, які впливають на виробничу структуру підприємства.
44. Сутність та організація землеустрою в сільськогосподарських підприємствах.
45. Сутність, структура та характеристика виробничих циклів.
46. Види поєднання операційних циклів.
47. Розрахунок тривалості виробничого циклу простого процесу.
48. Визначення виробничого циклу складного процесу.
49. Сутність методу організації виробництва.
50. Одиничний та партійний методи організації виробництва.
51. Сутність потокового методу організації виробництва.
52. Основні параметри потокової лінії.
53. Основні суспільні форми організації виробництва: спеціалізація, концентрація, кооперування, комбінування (інтеграція), диверсифікація.
54. Форми спеціалізації сільського господарства.
55. Основні показники спеціалізації та розміру сільськогосподарських підприємств.
56. Сутність та показники економічної ефективності застосування інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур.
57. Сутність раціональної структури посівних площ.
58. Показники економічної оцінки культур, які вирощуються для виробництва товарної продукції.
59. Показники економічної оцінки кормових культур.
60. Сутність сівозмін, їх типи та економічна оцінка.
61. Основні виробничі процеси у рільництві.
62. Розрахунок потреби в технічних засобах (тракторах, комбайнах, сівалках, плугах, автомобілях тощо) для виконання технологічних операцій в рослинництві.
63. Сутність кормової бази та принципи її раціональної організації.
64. Показники економічної оцінки кормової бази.
65. Сутність системи кормовиробництва та її види.
66. Сутність кормового плану та порядок визначення потреби в кормах для тваринництва.
67. Сутність балансу кормів та його складові.
68. Чинники вирощування овочів у приміській зоні.
69. Типи підприємств, які займаються вирощуванням овочів.
70. Основні технологічні процеси виробництва овочів.
71. Основні способи поливу овочів відкритого ґрунту.
72. Культиваційні споруди для вирощування овочів закритого ґрунту.
73. Сутність культурозміни в овочівництві закритого ґрунту.
74. Основні виробничі типи садівницьких підприємств.

75. Переваги великих садівницьких підприємств перед малими.
76. Особливості нових інтенсивних типів насаджень плодових культур.
77. Сутність садообороту та плодового кварталу саду.
78. Основні технологічні процеси виробництва плодів та ягід.
79. Виробничі типи підприємств з виробництва продукції тваринництва (скотарства, свинарства, птахівництва).
80. Організація відтворення стада тварин та птиці (терміни використання тварин основного стада, вік введення в основне стадо ремонтного молодняка, коефіцієнт обороту птиці, періоди тільності, поросності та кітності, тощо).
81. Рациональна структура стада тварин та птиці (% маток в стаді залежно від спеціалізації підприємства тощо).
82. Потоково-цехова система виробництва молока, яловичини, свинини.
83. Системи одержання приплоду у скотарстві, свинарстві, вівчарстві.
84. Системи утримання тварин і птиці.
85. Основні технологічні процеси виробництва продукції тваринництва.
86. Типи годівлі тварин і птиці.
87. Витрати кормів на виробництво одиниці тваринницької продукції.
88. Організація допоміжних виробництв (види допоміжних виробництв, завдання, структура та організація роботи допоміжних виробництв).
89. Організація обслуговуючих виробництв (види обслуговуючих виробництв, завдання, структура та організація роботи обслуговуючих виробництв).
90. Сутність якості продукції, класифікація показників якості.
91. Стандартизація процесів, продукції, послуг.
92. Сутність контролю якості продукції.
93. Об'єкти, види і методи контролю якості продукції.
94. Система управління якістю.
95. Сутність і завдання сертифікації продукції.
96. Сутність комплексної підготовки виробництва та її складові.
97. Зміст і завдання організаційно-економічної підготовки виробництва.
98. Сутність організаційного проектування, його об'єкти і предмети.
99. Етапи організаційного проектування.
100. Методи організаційного проектування залежно від глибини проектних рішень та їх характеристика.

Зразок екзаменаційного білета

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ОС «Бакалавр» напрямок підготовки/ спеціальність «Економіка»	Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності 2021 – 2022 н.р.	Екзаменаційний білет № 1 з дисципліни «Організація виробництва»	Затверджую Зав. кафедри Ільчук М.М. ... 2021р.
--	--	---	--

Екзаменаційні запитання (20 балів):

1. Сутність організації виробництва. Об'єкт і предмет вивчення курсу.

2. Суспільні форми організації виробництва.

(Повне розкриття кожного теоретичного питання оцінюється в 10 балів).

Тестові завдання+ задачі (10 балів)

На кожне тестове запитання вибрати одну відповідь, яка є правильною. Кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 балів.

Питання 1. Що представляє собою організація як процес:

1	сукупність виробничих елементів підприємства
2	сукупність дій, які ведуть до утворення і удосконалення взаємозв'язків між частинами окремого цілого
3	економічні відносини в підприємствах

Питання 2. Основними елементами виробничої системи є:

1	робоча сила
2	предмети праці
3	інновації
4	засоби праці

Питання 3. Сукупність взаємопов'язаних процесів праці і природних процесів, у результаті яких відбувається перероблення продуктів природи, сировини та матеріалів у предмети споживання і засоби виробництва – це:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словами)

Питання 4. Розставити у відповідності до типів виробництва їх характеристики:

А. Одиначне виробництво	1. властива обмежена номенклатура виробів, що виготовляються періодично повторюваними партіями, і порівняно великий обсяг випуску.
В. Масове виробництво	2. характеризується широкою номенклатурою виробів, малим обсягом їх випуску на робочих місцях, які не мають певної спеціалізації.
С. Серійне виробництво	3. характеризується вузькою номенклатурою і великим обсягом випуску виробів, що виготовляються безперервно протягом тривалого часу.

Питання 5. При якій організаційно-правовій формі підприємства передбачена обов'язкова трудова участь засновників у його діяльності?

1	товариство з обмеженою відповідальністю
2	акціонерне товариство
3	виробничий кооператив
4	повне товариство

Питання 6. В чому полягає організація території плодівих насаджень?

1	у правильному виборі земельних ділянок під насадження і визначенні площ кварталів;
2	у виборі земельних ділянок під насадження і розміщенні садозахисних, вітроломних смуг і доріг
3	у виділенні кварталів під насадження і організації посадки саду
4	у правильному виборі земельних ділянок під насадження, розміщення господарських центрів і виробничих приміщень, розбивці площі насаджень на квартали, розміщенні садозахисних смуг і доріг, в розміщенні порід і сортів по

	кварталах
--	-----------

Питання 7. Який метод організаційного проектування забезпечує оптимізацію характеристик основних елементів виробничої системи під характеристики товару, який випускає фірма?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома словами)

Питання 8. Сукупність характеристик об'єкту, які відносяться до його здатності задовольняти існуючі і можливі потреби споживача – це:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

Задача 1 (2 бали). Визначити кількість транспортних засобів, які необхідні для ефективної, безперервної роботи 2 силосозбиральних комбайнів КСК-100 за умов:

- продуктивність комбайна - 8 га за зміну (7 год.) ;
- урожайність кукурудзи на силос - 385 ц/га;
- час одного рейсу - 30 хв.;
- вантажопідйомність одного транспортного засобу - 5 т;
- коефіцієнт вантажопідйомності - 0,8.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним числом)

Задача 2 (4 бали).

Фермер хоче придбати комбайн для збирання зернових культур на площі 120 га. Визначити витрати на збирання зернових культур власним комбайном фермера (у разі його купівлі) та комбайном підрядчика за умов:

- підрядчик може зібрати 1 га зернових культур за 1400 грн;
- ціна комбайна, якого хоче купити фермер, становить **1400** тис. грн;
- термін експлуатації комбайна – 10 років;
- витрати на поточний ремонт власного комбайна плануються на рівні 200 грн на 1 га;
- витрати пального на 1 га становлять 18 л;
- ціна пального – 17 грн/л.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь двома числами:

- 1) витрати на збирання зернових культур власним комбайном фермера, тис. грн.;
- 2) витрати на збирання зернових культур комбайном підрядчика, тис. грн.

8. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчального процесу використовуються наступні методи навчання:

Залежно від джерела знань: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (рішення задач, ділові ігри).

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в навчальній діяльності:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднують словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

Процес навчання з дисципліни заснований на використанні традиційних та сучасних технологій. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами (з використанням інформаційних технологій, методів проблемного навчання і візуалізації), практичні заняття (за допомогою розгляду ділових ситуацій, майстер-класів, практикумів), самостійна робота і мають за мету – набуття студентами практичних навичок з обґрунтування організаційних заходів із забезпечення зростання продуктивності праці шляхом удосконалення її організації, високої якості виробленої продукції та її конкурентоспроможності.

9. Форми контролю

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки в НУБіП України» від 27.12.2019 р. поточний контроль знань та умінь студентів проводиться у формі тестів та шляхом виконання практичних і самостійних завдань за варіантами. Підсумковий контроль знань та умінь студентів проводиться у формі складання екзамену.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумковий атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Організація виробництва» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені:

1. Коновал І.А. Електронний навчальний курс «Організація виробництва» в модульному динамічному об'єктноорієнтованому середовищі (MOODLE)
URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2612>
2. Ільчук М.М., Коновал І.А. Організація та планування сільськогосподарського виробництва. Навч. посібник. – К.: «Нічлава», 2013. – 55 с.
3. Організація виробництва. Методичні вказівки до вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» денної форми навчання /Ільчук М.М., Коновал І.А., Любар Р.П. – К.: НУБіП України, 2020. – 28 с.
3. Навчально-наукова лабораторія «Бізнес-планування підприємницької діяльності»

12. Рекомендована література основна

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144
2. Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. та ін. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: підруч. / Ільчук М. М., Зрібняка Л. Я., Мельник С. І. – Вінниця: Нова книга, 2009. – 456 с.
3. Козик В. В., Гавриляк А. С., Петрушка Т. О. Організація виробництва : Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.
4. Організація і планування сільськогосподарського виробництва: навч. посіб. / Зрібняк Л. Я., Ільчук М. М., Коновал І. А. та ін. – К. : ЗАТ «Нічлава», 2012. – 304 с.
5. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлев [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлев, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – 436 с.
6. Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнєв, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнєва. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.
7. Петров В. М. Організація виробництва та планування діяльності на підприємствах АПК: навч. посібник / В. М. Петров / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: Майдан, 2016. – 362 с.
8. Прохорова В. В. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с.

допоміжна

9. Васильков В.Г. Організація виробництва: навч. посіб. / В. Г. Васильков –2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2008. – 524 с.
10. Герасимчук В. Г. Економіка та організація виробництва: підруч. / В. Г. Герасимчук., А. Е. Розенплентер. – К. : Знання, 2007. – 678 с.
11. Гриньова В. М. Організація виробництва: підруч. / В. М. Гриньова, М. М. Салун. – К. : Знання, 2009. – 582 с. 10. Організація виробництва: [навчальний посібник] / [Г.Є. Мазнєв, С.М. Калініченко, І.С. Щербакова, О.В. Грідін]; за ред. Г.Є. Мазнєва. – [вид. 2-ге випр. і доп.]. – Харків: Вид-во «Майдан», 2013. – 604 с.
12. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д., Євтушенко В.Д. Розвиток ринку зерна в Україні та його стабілізація // Економіка АПК. - 2019. - № 4 - С. 29/
13. Ільчук М.М., Коновал І.А., Ус С.І. Методичні підходи до оцінки ефективності підприємницької діяльності аграрної сфери // Економіка АПК. - 2017. - № 5 - С. 51/
14. Ільчук М.М., Коновал І.А. Ефективність інвестиційного проекту створення та функціонування високотехнологічного сільськогосподарського підприємства // Економіка АПК. - 2015. - № 5 - С. 55.
15. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК. Навч. посібник. – К.:ЗАТ «Нічлава», 2013. –308 с.

16. Кукоба В. П. Організаційне проектування підприємства : навч. посібник / В. П. Кукоба. – К. : КНЕУ, 2014. – 420 с.
17. Коваль В. В. Моделювання мережної організації корпоративного управління бізнесом: монографія / Коваль В. В., Башинська М. І. – О.: Бровкін О. В., 2010. – 202 с.
18. Мильнер Б.З. Теория организации. Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 480 с.
19. Нетепчук В.В. Управління бізнес-процесами: Навч. посібник. – Рівне, НУВГП, 2014 – 254 с.
20. Організація виробництва. Планування, організація і управління інноваційним розвитком високотехнологічного виробництва в промисловості та будівництві: Частина 2. Реалізація і забезпечення ефективності проектного управління інноваційним розвитком конкурентоспроможного виробництва: навч. посібник / В.О. Онищенко, О.В. Редкін, М.П. Нестеренко, Д.М. Толкачов. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 217 с.
21. Петрович Й.М., Захарчин Г.М. Організація виробництва:Підручник. –Львів: «Магнолія плюс», 2004. – 400 с.
22. Петрович Й.М., Захарчин Г.М., Буняк С.О. Організація виробництва :Практикум. –Київ: «Центр навчальної літератури», 2005. – 336 с.
23. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Про господарські товариства: Закон України № 1576-XII від 19.09. 1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Про захист економічної конкуренції : Закон України № 2211-III від 11.01.2001 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
26. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України № 959-XII від 16.04.1991р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
27. Про інвестиційну діяльність : Закон України №1560- XII від 18.09.1991 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
28. Про інноваційну діяльність : Закон України №40-IV від 04.07.2002 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
29. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України №848-VIII від 26.11.2015 р. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
30. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України №2275-VIII від 06.02.18 р. / Верховна Рада України. URL: <http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2275-19>
31. Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України № 3480-IV від 23.02.2006 р. / Верховна Рада України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua>
32. Реструктуризация предприятий и компаний: Учеб. Пособие /И.И.Мазур, В.Д.Шапиро, Под общ. ред. И.И.Мазира. – М.ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 456 с.

33. Семенов Г.А. Особливості організації оплати праці на підприємствах в сучасних умовах / Г. А. Семенов, А.Г. Семенов, О.В. Ярошевська // Вісник економічної науки України. — 2014. — № 3 (27). — С. 100–104.
34. Тоцький В.І., Лаврененко В.В. Організаційний розвиток підприємства: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005. — 247 с.
35. Тютюнник М. Г. Організація виробництва в аграрних підприємствах: навч. посіб. / М. Г. Тютюнник. — Полтава : ФОП Говоров С. В, 2009. — 416 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Верховна Рада України. URL: www.rada.gov.ua
3. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
4. Міністерство фінансів. URL: www.minfin.gov.ua
5. Державна податкова служба України. URL: www.tax.gov.ua
6. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
8. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua
9. Антимонопольний комітет України. URL: www.amc.gov.ua
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
11. Аграрна біржа. URL: <https://agrex.gov.ua>

Відеоуроки НМЦ Агроосвіта

1. Утримання батьківського стада та вирощування ремонтного молодняку несучих порід курей. <https://www.youtube.com/watch?v=fk0PKV0Hc6o>
<http://pro-nalivki.ru/video/fk0PKV0Hc6o>
2. Інкубація яєць. <https://www.youtube.com/watch?v=MySER94vjfY>
3. Організація роботи племпідприємства. <https://www.youtube.com/watch?v=nAzhKyqen98>
4. Технологія виробництва м'яса бройлерів. <https://www.youtube.com/watch?v=uF4yvUgjRc4>
5. Технологія утримання і вирощування свиней на глибокій підстилці. <https://www.youtube.com/watch?v=niQYhO3VN3Q>
6. Інновації в технології виробництва свинини. <https://www.youtube.com/watch?v=UWasGgfBuqU>
7. Технологія вівчарства. <https://www.youtube.com/watch?v=xeqjCtf4gfU>
8. Сучасна технологія виробництва молока. <https://www.youtube.com/watch?v=NZvDDlg68K8>